

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ОСНОВИ КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕКРЕАЦІЇ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 24 сфера обслуговування
Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма Готельно-ресторанний бізнес

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри
готельного і ресторанного бізнесу

Оксана ДАВИДОВА

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри готельного і ресторанного бізнесу

Протокол № 1 від 31.08.2022

Розробник:

Сисоєва С.І. к.н. з держ.упр., доцент кафедри готельного і ресторанного бізнесу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

«Основи курортології та рекреації» є дисципліною *обов'язкової* складової навчального плану, циклу дисциплін *професійної підготовки*, яка сприяє формуванню знань у майбутніх спеціалістів туристичної індустрії про санаторно-курортне обслуговування та лікувально-оздоровчий туризм, формування фахового світогляду щодо геопросторової організації та умов розвитку санаторно-курортної справи в Україні та країнах світу, а також необхідність забезпечити належний рівень підготовки майбутніх фахівців знаннями про специфіку та принципи функціонування закладів санаторно-курортного профілю, про особливості їх туристичного, економічного та соціального потенціалу.

Метою викладання дисципліни є усвідомлення студентами спеціальності «Готельно-ресторанна справа» місця і ролі «Основи курортології та рекреації» в національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді.

Завдання дисципліни: сформувати у студентів поняття про курортологію як комплексну науку, розкрити етапи її розвитку та охарактеризувати сучасний стан; ознайомити студентів з класифікацією та географією курортів Світу, розглянути основні тенденції розвитку курортів різних країн; ознайомити з класифікацією та географією курортів України, виділити та охарактеризувати основні курортно-рекреаційні райони; розкрити суть та проблеми лікувального туризму як сучасного напрямку курортної медицини; розкрити значення природних лікувальних ресурсів України у відновленні здоров'я населення, познайомити студентів з їх класифікацією та способами використання у цілях оздоровлення; сформувати у студентів поняття про важливе значення використання природних лікувальних чинників у профілактиці захворювань серця, опорно-рухового апарату, захворювань органів дихання, травлення тощо; ознайомити студентів з основними показаннями та протипоказаннями застосування природних лікувальних ресурсів а також правилами відбору хворих на курорти; виявити сучасні проблеми функціонування та розвитку санаторно-курортних територій України.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	Екзамен

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Всесвітня історія	Міжнародна економіка
Вступ до фаху: готельно-ресторанна справа	Організація готельного господарства
Основи гостинності	Організація ресторанного господарства
	Маркетинг готельно-ресторанного бізнесу
	Організація анімаційної діяльності

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
<p>ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності</p> <p>СК1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності</p> <p>СК8. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.</p>	<p>РН1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;</p>
<p>ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК2. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.</p> <p>СК8. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.</p>	<p>РН2 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук</p>
<p>ЗК5. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>	<p>РН3. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово</p>
<p>ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>СК1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.</p> <p>СК3. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.</p> <p>СК 14. Здатність формувати новаторські ідеї у сфері гостинності та реалізовувати їх у міжнародному, мультикультурному середовищі.</p>	<p>РН4. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства;</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕКРЕАЛОГІЇ. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Поняття про рекреацію. Рекреація і відпочинок

1.1. Рекреалогія як наука

Становлення рекреалогії відбувалося у двох напрямках. Один з них представлений теоретико-методологічними розробками в різних галузях природничих і суспільних наук, а другий полягає в осмисленні рекреації як специфічної сфери суспільної діяльності, пов'язаної з відновленням здоров'я людини. Акумулювавши в собі ці підходи, рекреалогія виступає на сьогодні як міждисциплінарна галузь знання, що досліджує теоретичні проблеми, пов'язані з відновленням життєвих сил людини; як практика його організації; як важлива галузь господарства держави.

1.2. Історія становлення та розвитку рекреалогії

Формування рекреалогії насамперед викликане до життя недавно відкритим і не цілком обкресленим широким дослідницьким колом, на вивчення якого спрямована увага, здавалось би, досить далеких друг від друга наук: суспільних, природних і технічних.

1.3. Поняття про рекреацію

Для сучасного етапу суспільного розвитку характерне зростання ролі рекреації в процесі відновлення сил людини.

Термін "рекреація" є сукупністю етимологічних значень: *rescreatio* (лат.) — відновлення; *rekreasja* (з польської) - відпочинок; *rescreation* (франц.) — розвага, відпочинок, зміна дій, яка виключає трудову діяльність і характеризує простір, пов'язаний з цими діями. Отже, поняття "рекреація" характеризує не тільки процес і заходи щодо відновлення сил людини, але і той простір, в якому це відбувається.

1.4. Вільний і рекреаційний час.

Розвиток рекреаційної сфери тісно пов'язаний з проблемою вільного часу.

Вільний час в рекреалогії є багатоаспектним і неоднозначним. Власне термін «вільний час» з'явився у ХІХ ст. і розглядався з класових позицій. Це обумовлено тим, що різні верстви населення, професійні та вікові групи мають неоднакову кількість вільного часу. Якщо для людей творчих професій (художників, письменників і т. ін.), пенсіонерів і дітей вільний час є категорією досить розмитою, то для зайнятих у матеріальному виробництві вона чітко детермінована. Відчутною є також різниця у тривалості вільного часу. За оцінками фахівців вільний час, не пов'язаний із виконанням людиною професійних обов'язків та фізіологічних занять, становить приблизно чверть суспільного часу. Серед безлічі потреб людини та суспільства виділяється група (підмножина) різнорідних потреб, реалізація яких пов'язана з певними умовами — з вільним часом і особливими властивостями простору (що знаходиться у рамках соціального й природного простору).

Тема 2. Просторова диференціація рекреаційних ресурсів у світі

2.1. Типи рекреаційних ресурсів.

Під рекреаційними ресурсами розуміється сукупність компонентів природних комплексів і об'єктів історико-культурної спадщини, пряме або опосередковане споживання яких надає сприятливу дію, сприяє підтримці і відновленню фізичного і духовного здоров'я людини.

2.2. Оцінка культурно-історичних ресурсів.

Історико-культурні ресурси (ІКР) - це пам'ятки історії і культури, створені людиною, які мають суспільно-виховне значення, становлять пізнавальний інтерес і можуть бути використані в рекреаційній діяльності. До складу ІКР входять пам'ятки історії, архітектури, мистецтва, етнографічні пам'ятки і пам'ятки народної творчості.

2.3. *Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал.*

Рекреаційні ресурси мають певну місткість - тобто здатність приймати певну (граничну) кількість рекреантів і витримувати певні антропогенні навантаження без порушення стану екологічної і природної рівноваги або деградації антропокультурних рекреаційних об'єктів.

2.4. *Типи оцінки природних рекреаційних ресурсів.*

Класифікація природних рекреаційних ресурсів є необхідною умовою для прикладного рекреаційного природокористування.

В сучасній рекреації поняття «рекреаційне природокористування» розглядається як цілісна система відносин: людина (суспільство) — довкілля (природа), які складаються на певному етапі суспільного розвитку в процесі вивчення, освоєння, використання, перетворення, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу території (акваторії) задля задоволення індивідуальних та суспільних рекреаційних потреб.

Тема 3. Характеристика рекреаційного потенціалу України.

3.1. *Рекреаційна діяльність та її еволюція, сутність, ознаки та функції*

Рекреаційна діяльність – діяльність у вільний час, спрямована на відновлення й розвиток психічних, фізичних і духовних сил людини; це система заходів, пов'язаних з використанням вільного часу для оздоровчої, культурно-пізнавальної діяльності людей на спеціалізованих територіях, і характеризується, у порівнянні з іншими видами діяльності, зміною, розмаїтістю, незвичністю поведінки людей і самоцінністю процесу.

3.2. *Цикл рекреаційної діяльності (ЦРД)*

Цикл рекреаційної діяльності (ЦРД) – взаємопов'язане і взаємообумовлене сполучення типів рекреаційної діяльності, яке виникає на основі ведучого мотиву рекреаційної діяльності; – програма відпочинку, яка дозволяє на основі поведінкових можливостей і зразків реалізувати певні рекреаційні цілі, мотивації і вимоги рекреантів в конкретних умовах.

3.3. *Класифікація рекреаційної діяльності*

В науковій літературі висвітлені численні різноманітні класифікації і групування рекреаційної діяльності. Їх сутність полягає у виділенні окремих форм і видів рекреації за різними напрямками. Проведення класифікації дозволяє на науковій основі вирішувати ряд проблем розвитку й територіальної організації рекреаційного господарства, визначати попит на окремі види рекреаційних послуг.

Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КУРОРТОЛОГІЇ. ОРГАНІЗАЦІЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 4. Територіальні рекреаційні системи, їх класифікація та структура

4.1. *Сутність і завдання курортної справи*

Предмет і поняття курортології згідно офіційному, законодавчо закріпленому визначенню курортне справа - це сукупність всіх видів науково – практичної діяльності по організації і здійсненню лікування і профілактики захворювань на основі використання природних лікувальних ресурсів. Очевидно, що в умовах активно розвинутих ринкових відносин це визначення не вичерпує всієї широти реальних відносин по організації курортної діяльності.

4.2. *Перші згадки про курорти*

Лікувальні властивості багатьох природних факторів відомі з найдавніших часів; примітивні споруди для водолікування в місцях виходу мінеральних вод були свого роду прототипами бальнеологічних курортів. Чутки про лікувальні властивості деяких вод поширювались далеко за межі відповідних місцевостей, приваблюючи багато хворих. «Чудодійні» джерела та інші лікувальні фактори ставали основою лікувальних таємниць храмів, нерідко були предметом релігійного культу. В писаннях знайшли відображення

факти використання, наприклад, термальних мінеральних вод служниками культів для здійснення обрядів і разом з тим для демонстрації «лікування» страждальців.

4.3. Історія курортів світу

Курортна справа відноситься до найбільш давнього виду туристської індустрії. С античних часів люди навчилися використовувати мінеральні води та лікувальні грязі. Так, у «Рігведі» містяться свідчення про священні купелі при храмах. Відома давньоіндійська система медичних знань, де головна роль у збереженні та продовженні життя людини відводиться свідомості, яка керує всіма функціями в організмі. Здоров'я людині забезпечується режимом харчування, розкладом дня, спеціальними фізичними вправами, медитацією. Сучасна система Аюверди доповнена досягненнями наукової медицини.

4.4. Розвиток курортів в Україні

У зв'язку з погіршенням екологічних умов проживання, частими стресовими ситуаціями та старінням організму все більше людей потребує лікування в санаторно-курортних закладах. Проте, низька платоспроможність вітчизняних громадян не сприяє потужному розвитку санаторно-курортних закладів та залученню відпочиваючих.

Тема 5. Предмет та завдання курортології, класифікація та типи курортів, природні лікувальні фактори

5.1. Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура

Наука про курорти розвивалася із накопиченням знань про цілющі природні фактори у зв'язку з розширенням мережі курортів і розвитком курортної справи загалом.

5.2. Курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчому туризмі

За оцінками Всесвітньої туристської організації (ВТО), лікування та оздоровлення належить до найважливіших туристських мотивацій.

5.3. Курортологія: визначення, завдання, напрямки

Під курортологією розуміють медичну наукову дисципліну, що вивчає цілющі ластивості природно-кліматичних і преформованих фізичних факторів, характер їхньої дії на організм людини, можливості їхнього використання для лікування і профілактики захворювань, а також із метою оздоровлення.

Тема 6. Методи санаторно-курортного лікування. Курорти – провідний сегмент індустрії гостинності

6.1. Поняття та завдання медичної кліматології

Поняття клімату охоплює закономірну історично складену сукупність природних умов, атмосферних явищ, присутніх у певні часові проміжки на тій або іншій території. Зі свого боку, атмосферні умови території формуються під впливом низки факторів. Саме від наявності тих чи інших атмосферних умов та явищ здійснюється виокремлення кліматичних зон із різними типами клімату.

6.2. Типи клімату й погоди та їхній вплив на організм людини: адаптація, акліматизація, загартування

Залежно від показників вологості, атмосферного тиску, циркуляції повітряних мас, сонячної активності виокремлюють такі типи клімату: тропічний, субтропічний, помірний та умовно холодний клімат.

6.3. Головні методи кліматотерапії

Найбільший практичний інтерес з усіх розділів медичної кліматології становить кліматотерапія – від її можливостей залежать вибір місця відпочинку, використання лікувальних властивостей того або іншого курорту та ін.

6.4. Фізичні та фізіологічні основи дозиметрії та дозування кліматолікувальних процедур

Головна умова досягнення високого лікувального ефекту внаслідок кліматотерапії – застосування фізіологічно обґрунтованих методів дозування кліматолікувальних процедур, що містять правильну оцінку сили подразнення призначених кліматопродур і надають

можливість узгодити її з функціональним станом організму, його резервними можливостями.

6.5. Курортні ландшафти та їхнє використання в рекреаційних цілях

Під ландшафтом розуміють складну еколого-естетичну систему гармонічних взаємин фауни, флори, ґрунту, планетарно-кліматичних факторів. Засновником ландшафтно-географічної школи, що розробила на початку ХХ ст. уявлення стосовно географічного ландшафту як природного комплексу, в якому закономірно сполучаються всі основні риси природи, був В. В. Докучаєв [16].

Одним із важливих елементів курортології, естетотерапії, профілактики психосоматичних захворювань є ландшафтотерапія (від нім. Landschaft – пейзаж, вид) – лікування захворювань впливом природної краси, шуму лісу, моря

Тема 7. Бальнеологія як наука. Механізм дії мінеральних вод на організм людини

7.1. Правове регулювання діяльності санаторно-курортних закладів

За сучасних економічних умов розвиток закладів санаторно-курортної сфери має провідне значення у відтворювальних процесах як на рівні туристської дестинації, так і на рівні національної економіки. Більшість закладів санаторно-курортної сфери, діяльність яких тісно пов'язана з регулярними державними дотаціями, неспроможні швидко адаптуватися до нових економічних умов і, як наслідок, є неконкурентоспроможними на туристичному ринку. Це пов'язано зі зношеністю матеріально-технічної бази, слабким інноваційним потенціалом, неефективними маркетинговою та кадровою політикою, недостатністю інвестицій, сезонним характером функціонування, недосконалістю нормативно-правової бази тощо.

7.2. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю

Санаторно-курортний маркетинг – концепція управління санаторно-курортною організацією, яка передбачає всебічне вивчення потреб клієнтів у курортному лікуванні та відпочинку для найповнішого їхнього задоволення завдяки комплексним зусиллям з виробництва, реалізації і просування санаторно-курортного продукту на конкурентному ринку з метою отримання прибутку й досягнення інших цілей організацією

Тема 8. Забезпечення якості та ефективності діяльності санаторно-курортних закладів. Організація спортивно-оздоровчих послуг

8.1. Роль та місце спортивно-оздоровчих послуг в системі рекреаційних послуг.

Рекреаційна діяльність людини повинна розглядатися як будь-яка діяльність, що має відношення до організації відпочинку, туризму, фізкультури і спорту, оскільки є невід'ємною від соціальної, духовної і трудової діяльності його життя.

8.2. Характеристика спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг.

Помітною популярністю серед громадян користуються різнопланові оздоровчі та спортивно-оздоровчі послуги, що надаються спеціалізованими оздоровчими центрами і готелями, комплексами і готелями. Такі послуги називаються рекреаційними, і сутність їх полягає в організації процесу відновлення, і звичайно, розвитку і вдосконалення сил і можливостей людини - фізичних, емоційних, адаптаційних, духовних.

8.3. Туристська послуга як вид рекреаційно-оздоровчих послуг.

Одним з найважливіших видів активного відпочинку та рекреації є туризм. Але сам по собі, цей вид послуг підрозділяється на безліч видів, обумовлених особливостями надання таких послуг, соціальною групою, яка формує попит, інтересами замовників туру

Розрізняють наступні форми аеротерапії:

- повітряні ванни;
- дозоване (денне, нічне) або цілодобове перебування на повітрі;
- перебування (сон) на березі моря («морська аеротерапія»)

8.4. Геліотерапія

При геліотерапії тіло людини піддається дії не тільки прямої та розсіяної сонячної радіації, але і температури, вологості, руху повітря. Тому сонячні ванни правильно називати сонячно-повітряними ваннами.

Місце для прийому сонячних і повітряних ванн називається аеросолярієм. Майданчик аеросолярію повинен бути захищений від пилу і вітру. У аеросолярії обладнується відкритий майданчик для отримання сонячних ванн, тенти аерарію для повітряних ванн, душі сонячного нагріву та санвузли. На приморських курортах аеросолярієм є лікувальний пляж.

8.5 Таласотерапія (морські купання)

Дія морських купань є результатом складного впливу розчинених у воді солей і газів (хімічна дія), температури води, механічних подразнень, сонячної радіації, радіоактивності морської води.

Методи навчання та викладання

Розподіл методів навчання та навчання за темами дисципліни

У навчальному процесі для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких методів навчання: проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ділові ігри, банки візуального супроводу.

Проблемні лекції передбачають разом із розглядом основного лекційного матеріалу розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які мають актуальне значення для теорії та практики та відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності. Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань.

Лекційна форма проведення занять передбачає застосування таких методів: пояснювально-ілюстративного, методу проблемного викладу, дискусії, дистанційних та медіа технологій навчання (проблемна лекція (теми 1-5, 6-7), лекція-діалог (тема 5, 8) лекція-конференція (теми 1-8 за умови проведення занять за дистанційною формою навчання).

Практичні заняття передбачають застосування методів: частково-пошукового, дослідницького, інтерактивного (робота в малих групах (тема 1, 3), кейс-метод (тема 2), презентації (тема 4, 8), банки візуального супроводу (тема 5,6).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання сформованих компетентностей враховує види занять, які передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних (семінарських) занять та самостійної роботи оцінюється сумою набраних балів. Максимально можлива кількість балів за поточний та підсумковий контроль упродовж семестру – 100 та мінімально можлива кількість балів, – 60.

Поточний контроль включає наступні контрольні заходи: завдання за темами; поточні контрольні роботи; презентації за темами.

Форми поточного оцінювання результатів навчання:

Творче завдання. Протягом семестру студенти пишуть 2 творчих завдання. Творче завдання I включає всі теми 1 модулю, творче завдання II включає теми 2 модулю. Максимальна кількість балів за кожне творче завдання – 3. Максимальна оцінка за обидва

творче завдання – 6 балів.

презентація результатів виконаних завдань. Індивідуальне завдання за дисципліною має форму інтегрального завдання, вирішення якої потребує опанування змісту дисципліни та передбачає «Основи курортології та рекреації» в національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді. (за вибором). Максимальна кількість балів за презентацію індивідуального завдання – 6 балів. Загальна оцінка 6 балів.

Самостійна робота здобувача включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем та питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять; підготовка до проходження поточного контролю; пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою; виконання індивідуальних завдань.

Форми самостійної роботи:

виконання домашніх завдань. Протягом семестру студенти виконують домашні завдання за всіма темами (1-12). Максимальна оцінка за кожне виконане завдання – 4 бали при умові правильного виконання та наявності відповіді. Загальна кількість балів 48.

Підсумковий / семестровий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Основи курортології та рекреації» проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Кожен екзаменаційний білет складається з 3-х практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця у сфері ГРБ. Екзаменаційний білет включає: тестове завдання (15 балів), стереотипне завдання (15 балів) і діагностичне завдання (10 балів).

Підсумкова оцінка з дисципліни обчислюється з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю, який передбачає накопичувальна система (максимальна кількість – 60 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 35 балів). Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 35 балів).

Результат проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності». Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади рекреаології. Організація рекреаційної діяльності			
Аудиторна робота			
ТЕМА 1. Поняття про рекреацію. Рекреація і відпочинок	Лекції 1. за питаннями: 1. Рекреаологія як наука. 2. Історія становлення та розвитку рекреаології. 3. Поняття про рекреацію. 4. Вільний і рекреаційний час.	Активна робота	4
	Практична робота 1. Мета заняття: засвоїти теоретичні основи рекреації.	Компетентнісно-орієнтовані завдання	
	Самостійна робота		
Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття			
Аудиторна робота			
ТЕМА 2. Просторова диференціація рекреаційних ресурсів у світі	Лекції 2. за питаннями: 1. Рекреаційні ресурси, їх типи та характеристика. 2. Оцінка культурно-історичних ресурсів.	Активна робота	4
	Практична робота 2. 1. Рекреаційні ресурси, їх типи та характеристика. 2. Оцінка культурно-історичних ресурсів.	Компетентнісно-орієнтовані завдання	
	Самостійна робота		
Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття			
Аудиторна робота			
ТЕМА 2. Просторова диференціація рекреаційних ресурсів у світі	Лекції 3. за питаннями: 3. Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал. 4. Рекреаційне природокористування.	Активна робота	10
	Практична робота 3. Засвоїти поняття рекреаційного потенціалу, рекреаційних ресурсів класифікацію та їх характеристику.	Компетентнісно-орієнтовані завдання / Презентація	
	Самостійна робота		
Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття			
Аудиторна робота			
ТЕМА 3. Характеристика рекреаційного потенціалу України.	Лекції 4. за питаннями: 1. Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал. 2. Рекреаційне природокористування	Активна робота	4
	Практична робота 4. Ознайомитись з поняттями рекреаційного потенціалу, рекреаційних ресурсів, засвоїти їх класифікацію та характеристику.	Компетентнісно-орієнтовані завдання	
	Самостійна робота		
Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття			
Аудиторна робота			
ТЕМА 4. Територіальні рекреаційні системи, їх класифікація	Лекції 5 за питаннями: 1. Сутність і завдання курортної справи 2. Перші згадки про курорти	Активна робота	4
	Практичне заняття 5. Ознайомитись з основними класифікаціями рекреаційної діяльності, їх характеристикою	Компетентнісно-орієнтовані завдання	
	Самостійна робота		

ція та структура	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
ТЕМА 4.	<i>Аудиторна робота</i>		
Територіальні рекреаційні системи, їх класифікація та структура	Лекції 6 за питаннями: 3. Історія курортів світу 4. Розвиток курортів в Україні	Активна робота	
	Практичне заняття 6. Ознайомитись з основними класифікаціями рекреаційної діяльності, їх характеристикою	Компетентнісно-орієнтовані завдання	4
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КУРОРТОЛОГІЇ. ОРГАНІЗАЦІЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА			
ТЕМА 5.	<i>Аудиторна робота</i>		
Предмет та завдання курортології, класифікація та типи курортів, природні лікувальні фактори	Лекції 7. за питаннями: 1. Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура 2. Курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчому туризмі	Активна робота	
	Практичне завдання 7. ознайомитись з основними розділами курортології, типами курортів та їх характеристикою	Компетентнісно-орієнтовані завдання	4
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття		
ТЕМА 5.	<i>Аудиторна робота</i>		
Предмет та завдання курортології, класифікація та типи курортів, природні лікувальні фактори	Лекції 8. за питаннями: 3. Курортологія: визначення, завдання, напрямки	Активна Робота	
	Практична робота 8: Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Курортологія. Задачі курортології. Основні розділи курортології. Функції курортної практики.	Компетентнісно-орієнтовані завдання	4
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
ТЕМА 6.	<i>Аудиторна робота</i>		
Методи санаторно-курортного лікування. Курорти – провідний сегмент індустрії гостин гості	Лекції 9. за питаннями: 1. Поняття та завдання медичної кліматології 2. Типи клімату й погоди та їхній вплив на організм людини: адаптація, акліматизація, загартовування	Активна Робота	
	Практична робота 9: Засвоїти методи санаторно-курортного лікування.	Компетентнісно-орієнтовані завдання	4
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
ТЕМА 6.	<i>Аудиторна робота</i>		

Методи санаторно-курортного лікування. Курорти – провідний сегмент індустрії гостинності	Лекції 10. за питаннями: 3. Головні методи кліматотерапії 4. Фізичні та фізіологічні основи дозиметрії та дозування кліматолікувальних процедур 5. Курортні ландшафти та їхнє використання в рекреаційних цілях	Активна Робота	
	Практична робота 10: Засвоїти курорти – провідний сегмент індустрії гостинності	Компетентнісно-орієнтовані завдання	4
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
Аудиторна робота			
ТЕМА 7. Бальнеологія як наука. Механізм дії мінеральних вод на організм людини	Лекції 11. за питаннями: 1. Правове регулювання діяльності санаторно-курортних закладів 2. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю	Активна Робота	
	Практична робота 11: Засвоїти механізми дії мінеральних вод на організм людини	Компетентнісно-орієнтовані завдання	4
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
Аудиторна робота			
ТЕМА 8. Забезпечення якості та ефективності діяльності санаторно-курортних закладів. Організація спортивно-оздоровчих послуг	Лекції 12. за питаннями: 1. Роль та місце спортивно-оздоровчих послуг в системі рекреаційних послуг. 2. Характеристика спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг. 3. Туристська послуга як вид рекреаційно-оздоровчих послуг	Активна робота	
	Практична робота 12: Засвоїти забезпечення якості та ефективності діяльності санаторно-курортних закладів. Організація спортивно-оздоровчих послуг	Компетентнісно-орієнтовані завдання / Творче завдання	10
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
Іспит			40

Рекомендована література

Основна

1. Про курорти [Електронний ресурс] : Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 13.04.2020 р. N 554-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.

2. Кліматолікування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sanikur.com/uk/4/22/23/>

3. Малахова С. М., Черепок О. О., Волох Н. Г. Курортологія та курорти України: Навчальний посібник. Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ. 2019. – 105 с.

4. Михайло Рутинський. Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи//http://tourlib.net/statti_ukr/rutynsky.htm

5. Олексієнко Я. І., Гунько П. М. Теорія, види та технології оздоровчо-рекреаційної рухової діяльності: навчально-методичний посібник. Черкаси : ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2018. – 260 с.

Додаткова:

6. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги [Електронний ресурс]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : http://www.kurort-http://www.tic.in.ua/?page_id=4415&lang=uk, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

7. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація [Електронний ресурс]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://3umf.com/doc/449/>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

8. Алешугіна Н.О., Барановська О.В., Барановський М.О., Зеленська О.О., Смаль І.В., Філоненко І.М. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник. Чернігів: Вид-во ЧНТУ. 2015.

9. Верещагіна С. Косметичні глини. Користь і властивості косметичної глини. Видикосметичної глини [Електронний ресурс] / Софія Верещагіна. – Режим доступу: <http://ywoman.ru/page/kosmetichni-glini-korist-i-vlastivosti-kosmetichnoyi-glini-vidi-kosmetichnoyi-glini>, свободный. – (дата звернення: 09.01.2022). – Заголовок с екрана.

Каленік К.В., Балацька Н.Ю. Опорний конспект лекцій з курсу «Основи курортології та рекреації». Х. : ХДУХТ, 2019. – 87с

10. Кліматолікування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sanikur.com/uk/4/22/23/>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

Лікувальні грязі та пелоїдолікування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sanikur.com/uk/4/22/25/>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

Лікарські рослини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Лікарські_рослини, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

11. Смірін С. Грязь, яка лікує [Електронний ресурс] / С. Смірін. – Режим доступу: <http://familytimes.com.ua/gryaz.html>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

Нетрадиційна медицина: те, що ви не знали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://megasite.in.ua/5116-netradicijna-medicina-te-shho-vi-ne-znali.html>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

12. Оптимальний руховий режим [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://medbib.in.ua/optimalnyiy-dvigatelnyiy-rejim.html>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). Назва з екрана.

13. Кінезітерапія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Кінезітерапія>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

14. Засоби лікувальної фізичної культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://medical-enc.com.ua/sredstva.htm>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

15. Основні прийоми масажу: техніка виконання [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://poradumo.pp.ua/krasa-i-zdorovya/14873-osnovn-priyomi-masazhu-tehnka-vikonannya.html>, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

16. Краєвська А. С. Менеджмент діяльності санаторно-курортного закладу [Електронний ресурс] / А. С. Краєвська. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20101224/3_kraev.php, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

17. Мигалина Ю. Ю. Розвиток санаторно-курортної справи в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Мигалина. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/mygalyna2.htm, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

18. Ткаченко Т. Особливості управління закладами санаторно-курортної сфери [Електронний ресурс] / Т. Ткаченко, С. Костін. – Режим доступу: http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/2008_24/19.pdf, вільний. – (дата звернення: 09.01.2022). – Назва з екрана.

19. Яковенко Н. П. Фізіотерапія : підруч. для студентів / Н. П. Яковенко, В. Б. Самойленко. - 2-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 256 с.

Інформаційні ресурси

20. Всесвітня туристична організація. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www2.unwto.org/>.

21. Види сервісної діяльності [Електроннийресурс]. URL: http://studopedia.ru/2_7837_vidiservisnoy-deyatelnosti.html

22. https://loda.gov.ua/upravlinnya_turyzmu_ta_kurortiv

23. <https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/upravlinnia-turyzmu>

24. Державна служба статистики України. Економічна статистика: Туризм [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tur.htm.

25. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7012>.